

I tu, apostes pel FUTBOL FEMENÍ?

Autora: Celia Sasic

ÍNDEX

1. AGRAÏMENTS.....	3
2. INTRODUCCIÓ.....	4
3. MARC TEÒRIC.....	6
3.1 Objectiu del treball	6
3.2 Què és el futbol femení?.....	6
3.3 FIFA.....	7
3.4 Història del futbol femení.....	7
3.5 Futbol femení a Espanya.....	9
3.6 Futbol professional a Espanya.....	12
3.7 Les nostres jugadores surten a l'estranger per aconseguir la professionalitat.....	13
3.8 Futbol femení a nivell mundial.....	21
3.9 Situacions al futbol femení.....	21
3.10 Inversió de diners al futbol femení.....	23
3.11 Com s'organitza el futbol femení.....	26
3.12 El futbol com a producte de mercat.....	28
3.13 Què s'està fent ara al respecte i quin futur ens espera?.....	30
3.14 Els objectius principals dels programes de desenvolupament del futbol.femení de la FIFA.....	31
4. ANÀLISI ENTREVISTES.....	33
5. CONCLUSIÓ.....	46
6. WEBGRAFIA.....	48

1. AGRAÏMENTS

Després d'aquests mesos de feina vull agrair a totes les persones que m'han fet costat desde l'inici donant-me l'orientació necessària per a què aquest treball hagi estat una realitat.

M'agradaria fer-ho de manera especial, als meus tutors, per la seva dedicació i paciència, per ser la meva guia durant aquest temps. Al meu pare, que m'ha donat suport en tot moment i els seus consells d'ajuda.

2. INTRODUCCIÓ

He escollit precisament aquest tema perquè porto practicant futbol des dels 6 anys, i en tot aquest temps he viscut experiències úniques les quals m'agradaria que totes les nenes poguessin compartir. Un món que m'ha donat la possibilitat de viatjar i conviure amb persones meravelloses que fan un gran esforç per portar endavant el futbol femení.

Amb aquest treball intentaré explicar d'on venim, on som i el llarguíssim camí que encara ens queda per recórrer, el que hem avançat, etc. En definitiva, l'evolució del futbol femení.

Vull investigar si el futbol femení podrà arribar a igualar algun dia al futbol masculí en reconeixement social. Estudiar sobre el tema, com es tracta al nostre país i a altres països, i comparant el futbol europeu amb el futbol al nostre país.

El que puc aportar sobre el tema és una experiència personal com a jugadora en actiu, arribant a disputar la lliga espanyola en la seva màxima categoria amb el meu club, jugadora de la Selecció Catalana Sub-18 i jugadora de la Selecció Espanyola Sub-17, participant en campionats d'Espanya i Campionats Internacionals amb les Seleccions.

Intentaré fer arribar tot el meu entusiasme perquè l'esport en general i el futbol femení en particular pugui arribar a estar en el lloc que es mereix i que els estaments corresponents realitzin el treball i les ajudes que necessiti. No dic ja per igualar amb el futbol masculí, però sí per anar apropant-se, poc a poc amb l'ajuda de tots. Demostrant que això no és només cosa d'homes i que les dones poden ser igual de competitives i bones jugadores, començant per una base en què no et discriminin en una societat que encara no veu amb bons ulls l'esport de contacte entre les dones.

A més a més, per tenir informació on basar el meu treball, realitzaré enquestes a jugadores professionals, recolliré les seves respostes i analitzaré en base a l'experiència que els otorga haver jugat durant molt de temps a futbol a nivell nacional i internacional.

Amb aquest treball espero poder ajudar i orientar a totes aquelles nenes que vulguin arribar a dedicar-se al futbol d'una manera professional.

3. MARC TEÒRIC

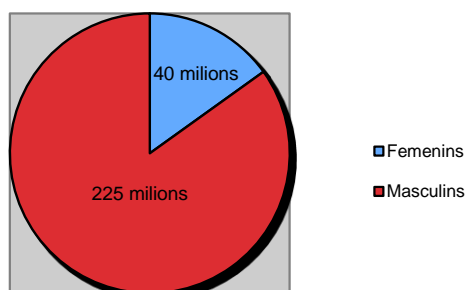
3.1 Objetiu del treball

L'objectiu del treball és veure d'on venim i les dificultats que les dones hem tingut per poder exercir una activitat esportiva com el futbol, on som i quin camí que ens queda per recórrer per arribar al reconeixement social del futbol masculí.

3.2 Què és el futbol femení?

És un esport d'equip jugat entre dos conjunts d'onze jugadores cadascun i uns àrbitres que s'ocupen de que es compleixin les normes correctament. És considerat com l'esport més popular, ja que segons la FIFA, que és l'associació que governa totes les federacions del futbol de tot el planeta, hi ha 265 milions de practicants del futbol a tot el món, dels quals 40 milions són dones.

Practicants de futbol mundials

Es desenvolupa en un terreny de joc rectangular amb unes mesures de llarg entre 90 i 120 metres i una amplada d'entre 45 i 90 metres. Es juga amb una pilota que s'ha de desplaçar a través del camp amb qualsevol part del cos excepte els braços i les mans. L'objectiu del mateix és introduir la pilota en l'arc contrari, acció que es diu marcar gol. L'equip que més gols aconsegueixi al final del partit, que consta de dues parts de 45 minuts amb un descans de 15 minuts, resulta guanyador del partit.

3.3 FIFA

La Fédération Internationale de Football Association (FIFA) és una associació, de dret suís, fundada el 1904 amb seu a Zuric. Està composta per 209 associacions nacionals. El seu objectiu és millorar, constantment, el futbol.

La FIFA compta amb uns 310 empleats procedents de més de 35 països i està organitzada com segueix: el Congrés (òrgan legislatiu) , el Comitè Executiu (òrgan executiu) , la Secretaria General (òrgan administratiu) i les comissions (que assisteixen al Comitè Executiu).

3.4 Història del futbol femení

Al 1892, a la ciutat de Glasgow, Escòcia, es va registrar el primer partit de futbol entre dones.

El document més conegut sobre els començaments del futbol femení daten de 1894

quan Nettie Honeyball, una activista dels drets de la dona, va fundar el primer club esportiu denominat British Ladies Football Club. Honeyball, convençuda de la seva causa va declarar que amb això volia demostrar que la dona podia aconseguir emancipar-se i tenir un lloc important en la societat que en aquells dies exclouïa a moltes dones.

La Primera Guerra Mundial va ser clau en la massificació del futbol femení a Anglaterra. A causa de que molts homes van sortir al camp de batalla, la dona es va introduir massivament en la força laboral. Moltes fàbriques tenien els seus propis equips de futbol que fins a llavors eren, només, privilegi dels homes. El més reeixit d'aquests equips va ser el Dick, Kerrs Ladies de Preston, Anglaterra. Aquest equip va aconseguir resultats molt bons. En un partit contra un equip escocès van guanyar per 22-0.

Després de la Copa Mundial de Futbol de 1966, va despertar un gran interès entre els aficionats fins a tal punt que la FIFA va decidir incorporar la branca femenina a la seva estructura organitzativa a l'any 1969.

El 1971, la UEFA va encarregar als seus respectius associats la gestió i foment del futbol femení fet que es va consolidar en els següents anys. Així, països com Itàlia, Estats Units o Japó tenen lligues professionals competitives la popularitat no enveja a l'aconseguida pels seus símls masculins.

Futbol femení a Anglaterra

L'altre pas fonamental que va acabar d'incorporar el futbol femení a la superestructura de l'esport universal va ser donat a Atlanta 96. L'experiència va ser tot un èxit, ja que les dones van aconseguir marcar més gols que els homes, van cometre menys faltes, van jugar un temps útil superior i, per si no era poc, van recaptar més diners, atès que als Estats Units és preferit el "soccer" femení al masculí.

Estats Units és l'exemple més evident de l'èxit del futbol femení. A Atlanta, una mitjana de 78.000 espectadors presenciaven els partits de dones, dada indicativa del gran potencial que té el país nord-americà, que compta amb 13 milions de jugadores.

Japó, Europa, Estats Units i la Xina són els centres de major desenvolupament del futbol femení. Al Japó, actualment, una futbolista de la Lliga percep una mitjana de 300.000 euros a l'any. Les zones de major retard del futbol femení corresponen a Amèrica Llatina, Àfrica i els països asiàtics de l'Islam. Tot i això, la FIFA espera que a poc a poc, gràcies a l'evolució general que està tenint la dona en altres camps, augmenti el nombre de practicants femenines en el futbol¹.

¹ <http://futbolfemenino.webnode.es/historia/>

Comparació històrica del futbol femení i masculí

	FUTBOL FEM	FUTBOL MASC
Primer partit	1892, a la ciutat de Glasgow	1846, reglament de Cambridge
Primer club esportiu	1894, British Ladies Football Club	1855, <i>Sheffield Football Club</i>
FIFA	1966, s'incorpora	1904, fundada
Olimpiades	1996, Atlanta	1908, Londres

3.5 Futbol femení a España

Al començament de la dècada dels setanta van començar a formar-se els primers clubs on les jugadores eren exclusivament dones, i des de llavors el futbol femení no ha acostumat a cobrir portades dels diaris ni tampoc a ocupar grans parcel·les de temps a la televisió.

Així doncs, és el 16 d'octubre de 1971 quan es funda un dels pioners de la categoria i un dels equips més rellevants: el Sizam Paloma de Madrid. La seva presentació oficial es donaria dos mesos més tard al Boetticher de Villaverde. El seu rival, el Merçacredit, un altre conjunt de la localitat.

El Sizam va guanyar per 5-1. No obstant això, es va considerar tota una fita perquè fins a sis mil persones van acudir per veure el partit, cosa que mai abans havia passat. A més, l'actuació d'una de les seves jugadores, Conchi Sánchez, "Amancio", sobrenom pel qual era coneguda, va ser l'autora dels cinc gols.

Un dels primers equips espanyols

Va ser en aquest moment quan el futbol femení començava a enlairar-se. S'havia fet ressó del que havia passat a Madrid i en els mesos posteriors, gràcies a l'època de "liberalització" que s'estava vivint, neixen uns altres tres clubs

d'especial importància. Cronològicament, el primer dels tres va ser el Racing de València, nascut el 10 de desembre d'aquell mateix any. Va ser al gener de 1971 quan per primera vegada un dels "grans" del futbol masculí donava suport a un club del sexe oposat, aquest va ser el FC Barcelona qui permetria el sorgiment de la Penya Femenina Barcelona, a dia 1 de gener de 1971. I un dia més tard s'origina el Poliesportiu Fuengirola. Aquests tres combinats més el Sizam, van ser partícips durant els mesos de gener i febrer del primer torneig oficiós disputat al nostre país, el Trofeu Fuengirola.

Aquest torneig no va ser més que una breu lligueta a doble partit, en la qual va sortir victoriós l'equip Poliesportiu Fuengirola. La importància del torneig rau en què s'acabaven d'establir les bases del que el futur aniria deparant. Els clubs més importants en la categoria masculina eren conscients de l'esplendor que s'estava vivint, i molts van aprofitar l'oportunitat per intentar integrar-se. Sense anar més lluny, el Rayo Vallecano va organitzar al seu estadi dos partits benèfics en els quals s'enfrontarien diferents celebritats del món de l'espectacle, però no del món del futbol. Això va provocar que, dones més acostumades a escenaris o platós de televisió que a una pilota, fessin d'aquesta iniciativa un espectacle una mica dantesc. No va tenir massa èxit, però, curiosament, va ser considerat per molts com "el primer partit oficial de futbol femení jugat a Madrid"².

A Catalunya, però, les iniciatives que començaven a aflorar semblaven gaudir de més acceptació. Montserrat Fabregat, amb la col·laboració de diversos patrocinadors, va ser l'encarregada d'organitzar la "Copa Fernod". El primer torneig quadrangular disputat a Catalunya. En ell hi van participar els quatre equips més representatius llavors de la regió: el RCD Espanyol, l'Atlètic Sabadell, la UE Sant Andreu i, com no podia ser d'altra manera, el FC Barcelona amb el seu Penya Femenina. La millor jugadora del torneig obtindria un viatge a Londres per presenciar la final de la Copa d'Europa, a més dels premis ja establerts per als quatre equips participants.

Els partits es van disputar a la catalana localitat de Sarrià, i els enfrontaments van ser els següents: Espanyol contra Sabadell, i Barcelona enfront Sant Andreu.

² <http://www.cihefe.es/cuadernosdefutbol/2011/04/los-primeros-pasos-del-futbol-femenino-en-espana/>

Espanyol i Barcelona es van oposar als seus respectius contrincants i s'haurien de veure les cares a la final. Però abans d'això s'havien d'enfrontar Sabadell i Sant Andreu en la disputa pel tercer i quart lloc, al Camp Nou. Allà, davant d'uns 30.000 espectadors, les de Sant Andreu van guanyar per 2-1 i van acabar obtenint la medalla de bronze. Amb idèntic resultat les "periquites" van vèncer al conjunt blaugrana i d'aquesta manera es van fer amb el títol.

El futbol femení acabava d'explotar i, després d'aquest torneig, començaria a assolir dimensions mai abans imaginables. Posteriorment, al maig de 1971, es va posar en marxa el I Campionat Regional de Catalunya de Futbol Femení, una lliga de 14 equips, a doble partit i en la qual cada vegada més equips buscaven estar presents.

Primer partit del FCBarcelona femení.

Va ser un relatiu èxit ja que, tot i la gran expectació generada a causa de la novetat que suposava, difícilment s'omplien els estadis i el manteniment de la lliga va suposar una despesa de quantioses quantitats de diners.

Encara quedava molt per polir. Tot aquest continu auge que s'estava

vivint, va provocar que dirigents de tretze clubs espanyols es reunissin amb l'objectiu de consolidar al nostre país aquest nou futbol emergent. L'objectiu de la reunió era la constitució del Consell Nacional de Futbol Femení però, encara que al principi semblava que s'anava a aconseguir, finalment les converses no van arribar a bon port i el futbol femení es va quedar a les portes de la institucionalització. Fins que no es va crear el 1980 el Comitè Nacional de Futbol Femení no va poder ser reconegut de manera oficial per la Real Federació Espanyola de Futbol. Un cop va passar això, van començar a aflorar els primers tornejos (Copa de la Reina, el 1983) i les primeres lligues oficials (Lliga nacional femenina a la temporada 1988-1989). El futbol femení acabava d'arribar i ho anava a fer per quedar-se. Així va ser com el futbol femení es va instaurar a Espanya.

Per tant, hem de ser conscients de les dificultats que ha patit i està patint el futbol femení per créixer al nostre país. Des d'una democràcia tardana, passant per les escasses ajudes que han anat rebent amb el pas dels anys, fins a la dura competència que simbolitza el sexe oposat a la pràctica de l'esport rei, fan que la importància i repercussió que rebí sigui menys de la que probablement a molts els agradaria. Però a dia d'avui és així, aquesta és la realitat, i únicament el temps sap el que el futur depararà l'evolució que tindrà en els propers anys.

3.6 Futbol professional a Espanya

La Lliga de futbol professional, moltes vegades referida amb les sigles LFP, és una associació esportiva integrada pels clubs i les societats anònimes esportives que participen en les categories professionals de la lliga espanyola de futbol, això és la primera i segona divisió. Va ser creada el 1984 i forma part de la Reial Federació Espanyola de Futbol i encara té una personalitat jurídica pròpia i gaudeix d'autonomia pròpia per al seu funcionament. La seva principal funció és la de defensar els interessos dels seus associats i en futbol femení espanyol estan incloses la Primera i Segona divisió encara que a excepció del primer equip del F.C.Barcelona no és professional. En l'actualitat el panorama que es presenta al nostre país no és molt encoratjador, ja que les nostres principals jugadores, aquestes que estan lluitant per fer-se un lloc en aquest món altament masculí, han de sortir fora del nostre país per poder dedicar-se plenament a la seva passió.

Actualment a la Primera Divisió a Espanya, només compta amb un equip professional, que a diferències amb els altres clubs que no ho són, podem destacar:

- Contracte laboral.
- Integració en l'estructura d'un club professional.
- Passar d'un entrenament de dues hores a dedicació completa.
- Augment d'un 30% del salari de les jugadores.
- Control exhaustiu de la dieta i salut de cada jugadora.

Plantilla 2015-16 del primer equip femení del FCBarcelona

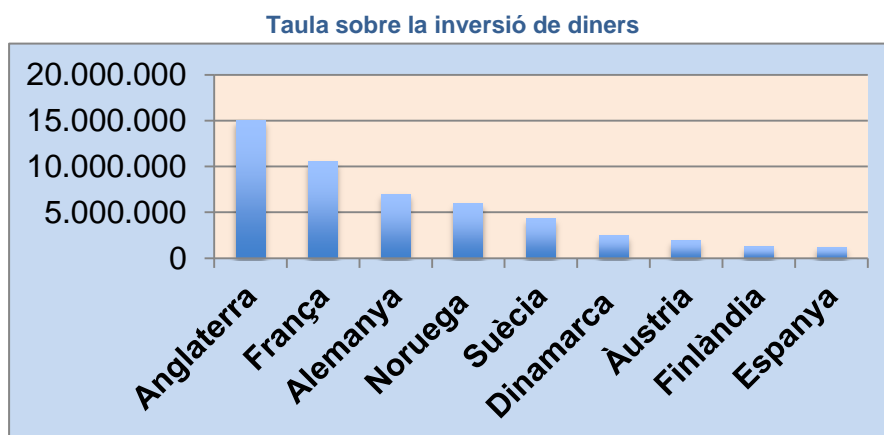
Com s'observa en els punts anteriors mantenir un equip professional es necessita una gran estructura esportiva. Que actualment els equips femenins a Espanya no poden assolir.³

3.7 Les nostres jugadores surten a l'extranger per aconseguir la professionalitat

L'estatus del futbol femení a Espanya no es correspon amb la qualitat de les seves futbolistes. Un bon exemple és que cada vegada són més les nostres jugadores les que fan les maletes, botes incloses, per buscar-se la vida fora de les nostres fronteres. Un dels motius és la poca inversió que es realitza a Espanya en comparació amb la resta d'Europa, tal i com ens indica la gràfica que a continuació exposem.

Aquesta taula ens mostra la quantitat de diners que inverteix cada país europeu pel futbol femení:

³ **Mundo deportivo:** <http://www.mundodeportivo.com/img/df3f69de-4670-11e5-ba8e-2dae944f41bd/lowres/barca-y-atletico-en-el-sorteo-de-la-champions-este-jueves.jpg>

Font: elaboració pròpia⁴

Alemanya, referència del futbol femení

Alemanya és en aquests moments la referència del futbol femení, al Vell Continent. La seva selecció, actual campiona d'Europa i quarta al Mundial de Canadà, és l'exemple en què es miren els països europeus per poder créixer. Té una Lliga de dotze equips en què els tres primers aconseguen

plaça per disputar la Champions League i els dos últims baixen. Cada jornada el partit destacat sol ser televisat pel canal públic alemany (ZDF) així com per streaming a través del lloc web de la Federació Alemanya. Des de que es va crear el campionat a la temporada 1990/1991, el FFC Frankfurt -actual campió d'Europa- és l'equip que més entorxats ha aconseguit (7), passant l'assistència mitjana d'espectadors de 200 a 2.000, a hores d'ara.

El país teutó acull aquesta temporada a la capitana de la selecció espanyola, Vero Boquete, considerada com una de les millors futbolistes del món. La polivalent

⁴ Dades extretes del diari Marca i de "La voz de Galicia:

http://www.marca.com/2015/08/31/futbol/futbol_femenino/1441012892.html

http://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/deportes/2015/06/24/villar-ningunea-futbol-femenino-inversion-ridicula/0003_201506G24P37992.htm

jugadora gallega ha deixat aquest estiu el FFC Frankfurt al qual va arribar la temporada passada i ha fitxat pel Bayern Munic, actual campió de la Bundesliga i que té en ment el 'triplet' de cara a la present temporada. "Porto molts anys jugant fora (Estats Units, Rússia, Suècia, Alemanya) i una s'acaba acostumant a estar fora de casa, a viure en llocs diferents, a competir en altres campionats... Crec que Alemanya, ara per ara, té la Lliga més completa i competitiva possible", diu la recentment escollida com a quarta millor futbolista d'Europa.

L'Anglaterra del 'Spanish Arsenal' i Jade Boho

Anglaterra és l'exemple més proper de com convertir una Lliga amateur en un campionat professional. Després d'estructurar el futbol femení en 1991, aquest va estar a punt de desaparèixer per problemes econòmics, el que va obligar a la Federació anglesa a apostar fortament per ell fins al punt de ser en l'actualitat el país que més diners inverteix en les seves jugadores amb un muntant que supera els quinze milions d'euros.

La Lliga consta de vuit equips dels quals els dos primers es classifiquen per a la Champions League i l'últim descendeix de categoria. Es televisa en obert un partit cada jornada (BBC Sport) i s'emet un resum setmanal amb tots els gols, millors moments, entrevistes i reportatges. L'Arsenal Ladies és l'equip que més cèptres acumula (14) des de la creació de la Lliga en 1991, sent el Liverpool qui s'ha proclamat campió les dues últimes edicions.

Si hi ha un equip amb accent espanyol en terres angleses aquest és l'Arsenal Ladies, en altre temps referent a Europa i que busca tornar a tenir l'estatus que no fa molt temps ostentava. Per a això ha escollit que la nau gunner la dirigeixi un espanyol, Pedro Martínez Llosa, que ha fitxat el seu equip a tres internacionals espanyoles com Natalia Pablos, Vicky Losada i Marta Corredera que sumen un plus de qualitat a un equip que barreja veterania i joventut per aconseguir els seus objectius. "El futbol anglès és molt exigent i t'obliga a donar el màxim cada jornada". En comparació amb la Lliga espanyola es pot dir que és un campionat més físic i sense tanta diferències entre equips. "Els clubs cada vegada tenen més pressupostos, es paguen millors salaris i les jugadores internacionals estan molt ben considerades", resumeix Natalia, qui està demostrant a Londres el seu olfacte

golejador i somia amb les cotes més altes. "Estem capacitades per lluitar per la Lliga i estem en una bona posició. Crec que els principals rivals són el Chelsea i el Manchester City, però també vull destacar la meritòria temporada que està fent el Sunderland", apunta.

A 190 km de distància de Londres està Bristol, una ciutat de 430.000 habitants l'equip ha estat una de les revelacions en les últimes temporades gràcies, entre altres factors, a la qualitat que sumaven les jugadores espanyoles que han defensat els seus colors: Natalia Pablos, Laura del Río, Keka Vega, Judith Fernández. A la plantilla de les 'Vixens' només queda ara una de les nostres, la hispano-guineana Jade Boho, que als seus 28 anys viu a Anglaterra la seva primera aventura a l'estranger. "El futbol anglès t'exigeix pensar més ràpid en tot, has de tenir un gran agilitat mental en la presa de decisions perquè si no estàs perduda. La meva adaptació està sent bastant bona i, a excepció de tot el que trobo a faltar la meva família i la meva parella, tot està anant sobre rodes", comenta Jade. "M'he quedat fascinada amb el nivell del futbol anglès, la competitivitat, el valor que se li dona als equips femenins, l'afluència de gent als partits, la inversió de diferents patrocinadors,... Feia temps que volia jugar fora d'Espanya i necessitava el canvi".

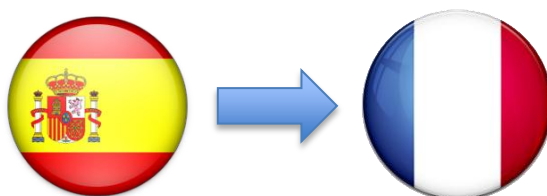
Virginia Torrecilla, a França

França és un altre país que, a cop de talonari (inversió superior als deu milions d'euros) està aconseguint professionalitzar el futbol femení i dotar les dones d'unes garanties de present i futur. Els resultats són latents tant a nivell de selecció com a nivell de clubs, on sempre són presents en les travesses de favorits en qualsevol esdeveniment. Encara que va haver un altre campionat femení (1918-1932), la qual es coneix com a Lliga francesa té el seu origen en la temporada 1974-75, sent l'Olympique Lyonnais el que més ceptres acumula (13, nou de forma consecutiva) sent l'actual defensor del títol. Es tracta d'un campionat de dotze equips en què els dos primers es classifiquen per a la Champions League i els tres últims descendeixen a Segona divisió. Almenys un partit a la jornada és televisat (Eurosport) i posteriorment s'emeten resums amb tots els gols i millors moments.

El país veí serà aquesta temporada el centre d'operacions de tres futbolistes espanyoles: Virginia Torrecilla, internacional absoluta, és un dels grans fitxatges de

l'estiu a recal·lar al Montpeller procedent del Barcelona. Al costat de la mallorquina, podrem veure a la D1 a Patricia Martínez a les files del ASPTT Albi. A Segona divisió intentarà fer-se notar Judith Fernández, ex del Sant Gabriel que recal·la al FC Temblay. "Me'n vaig anar d'Espanya perquè a dia d'avui no tenim una Lliga professional i per tant no està valorada en aquest món. Vaig viure tres temporades increïbles al Barcelona, club al qual estic molt agraïda per haver-me ajudat a créixer professional i personalment, però ja vaig passar pàgina i ara tinc molta il·lusió posada en aquesta nova etapa al Montpeller ", assevera Virgínia.

Estats Units, entre el professionalisme i els estudis

Estats Units sempre ha estat considerat com la Meca del futbol femení. Allà el 'soccer' és considerat un esport femení i per la seva competició han passat les millors jugadores del planeta. Per sots, màrqueting i reconeixement és el millor aparador que pot tenir una futbolista professional. La seva curta durada (abril-agost) és una doble barra de mesurar, ja que d'una banda les temporades són excessivament curtes per a les jugadores que només juguen allà però d'altra banda és una alternativa més per a les futbolistes europees que volen provar sort en el seu període estival.

L'organigrama de les diferents lligues als Estats Units és una mica complex, però bàsicament es resumeixen en quatre categories: National Women's Soccer League (Primera divisió), composta per nou equips; W-League (Segona divisió), formada per 25 equips dividits en quatre conferències; Women's Premier Soccer League (Tercera divisió), on 74 equips s'enquadren en deu conferències; i la NCAA (Lliga universitària).

Laura del Río, a EEUU

Són diverses les jugadores espanyoles que han militat en l'èlit del futbol femení nord-americà (Laura del Río, Vero Boquete, Adriana Martín, Vicky Losada, Sonia Bermúdez) tot i que ara el toc espanyol arriba únicament de les botes de Laura del Río, que viu la seva segona temporada amb l'elàstica de Washington Spirit i que recentment va patir un trencament de peroné que la deixarà allunyada dels terrenys de joc fins a finals d'any. "La professionalització que trobes als Estats Units no l'he vist en cap dels països on he jugat abans. A Espanya em vaig sentir futbolista, però fora sento que ho sóc de veritat perquè aquí les jugadores viuen només per i per al futbol", comenta Laura. "Cada vegada són més les jugadores espanyoles que surten fora a provar sort i crec que això enriqueix i millora el futbol espanyol, sobretot a nivell de selecció. Sigui una bona o mala experiència, sempre és gratificant conèixer món per créixer professional i personalment", assegura.

Una de les últimes tendències en el nostre país és viatjar als Estats Units per aprofitar la seva cultura universitària d'estudiar alhora que es practica un esport d'èlit. Cada vegada són més les joves que opten per buscar una sortida al país de les hamburgueses, llaurant-se un futur tant dins del camp com a les aules. El millor exemple d'això és Celia Jiménez, internacional absoluta, que actualment juga a futbol i estudia Enginyeria Aeronàutica a la Universitat d'Alabama. "A Espanya jugar a futbol i estudiar s'havia convertit en una combinació cada vegada més difícil. Jo sóc d'un petit poble de Jaén -Alcaudete- i quan em va fitxar el Sevilla vaig haver de començar de zero en un pis, un institut, un equip i una ciutat que desconeixia. La distància als camps d'entrenament i el temps consumit en viatges i concentracions amb les seleccions andalusa i espanyola feia que els meus estudis acabessin en un segon pla. Al final em vaig decantar per anar als Estats Units perquè tot estava concentrat en un mateix campus. Els bons resultats dels dos primers anys a Iowa -campiones i subcampiones de la NJCAA- van fer que es m'obrissin tant les portes d'altres grans universitats com la de la selecció espanyola absoluta", explica la de Jaén.

Eva Castaño i Cristina Moreno (Iowa Western Reivers), Gabriela Morales (Universitat de St. Francis), Laura Ortega (College of Charleston), Laura Ortiz (Universitat de Niagara), Marta Turmo (Universitat de St John's), Mayra Tàrraga (Universitat de

Tennessee), Sara Sanau (New York Magic / Mount Holyoke Collage) són altres exemples de jugadores que, després de jugar a la màxima categoria del futbol espanyol, han decidit provar sort al país de les grans oportunitats. "És dur acceptar-ho, però es valora més la futbolista espanyola fora que al nostre país", sentència Sara, que també va arribar a jugar al Japó. "El meu futur el marquen els meus estudis -actualment Psicologia-, però pot ser que una vegada que acabi la universitat intenti viure alguna experiència futbolística més. Una de les coses que m'agradaria en el futur és ser entrenadora als Estats Units ", assegura.

És en terres nòrdiques, on ha fet arrels una de les nostres, Rosa Herreros, que després de començar la seva carrera esportiva al Colerense va recobrar la il·lusió en terres fineses on ara milita al Merilappi United. "Al principi vaig veure la meva idea de jugar a Finlàndia com una aventura perquè mai m'havien cridat l'atenció els països del nord d'Europa. A nivell de competitivitat crec que és una Lliga pitjor que l'espanyola, però alhora és més professional pel que fa a contractes laborals ja que són, encara que amb clàusules diferents, iguals que les dels homes. A més, tenim una Associació de Futbolistes que ens ajuda sempre que ho necessitem", afirma Rosa, que a més de jugar a futbol exerceix d'entrenadora d'un grup de nenes i un altre de dones. "Havia perdut una mica l'il·lusió pel futbol i aquí l'estic recuperant. Encara em queden cinc mesos per davant i aquest és el meu objectiu prioritari. Crec que el que més li aporto a l'equip és tècnica, encara que el que més els agrada és el caràcter espanyol que ajuda a crear un ambient alegre i unit ", liquida 'Rous', com l'anomenen en terres fineses incapaços de pronunciar 'Rosita' .

María Ruiz, a Rússia

Més temps porta a Rússia, María Ruiz, rodamón madrilenya que va començar la seva carrera professional en l'Estudiantes de Huelva i que porta més d'una dècada mostrant la seva qualitat com davantera a Espanya (Sporting Huelva, Espanyol), Estats Units (Indiana, Buffalo Flash) i Rússia (Zvezda, Zorky, Kubanochka). El campionat rus es va crear el 1990, es juga de primavera a tardor a causa de les baixes temperatures que es pateixen al país la resta de l'any i els dos primers es classifiquen per a la Champions League.

"Vaig arribar a Rússia gairebé per casualitat. Un entrenador que vaig tenir a Indiana i unes amigues amb les que vaig coincidir a Estats Units em van convèncer per provar

sort i va ser un repte. Ara fa sis temporades en què he jugat tres Champions League amb dos equips diferents. Les ganes de sentir-me futbolista i aprofundir en l'idioma m'han fet quedar-me fins ara ", assegura. "El futbol rus és bastant més físic que l'espanyol i per això a les estrangeres ens costa adaptar-nos. El país no és tan futbolero com el nostre, però la seva competitivitat i les ajudes estatals o de patrocinadors privats ajuden a finançar els clubs amb sumes importants. Aquí només hi ha un equip que depengui del masculí i tots tenen un filial amb un calendari paral·lel per fomentar el desenvolupament del futbol femení", analitza. "Pot ser que estigui davant la meva última temporada aquí. Aquest any acabo els estudis a distància i l'any que ve vull fer les pràctiques a Espanya. Serà el moment de tornar a casa". ¿Jugant a futbol? "Cal donar pas a noves generacions", contesta sense dubtar.

Joves talents emergents

Altres joves valors com Eli Sarasola, Sheila Sánchez o Inés Fernández també deixen la seva empremta en el Vell Continent. La donostiarra, Eli Sarasola, va deixar el Barcelona per provar sort als Estats Units i ha fitxat recentment per l'Ajax holandès; la gallega, Sheila Sánchez, ha signat aquest estiu pel FFC Fairvesta Vorderland de la Segona divisió austríaca; i la hispano-belga, Inés Fernández, aprofita la seva doble nacionalitat per fer-se un forat a la porteria de l'Anderlecht.

"Després de graduar-me i haver complert el meu somni de jugar a Estats Units volia tornar a Europa per jugar a futbol. L'Ajax em va fer una oferta irrebutjable. És un club històric que té un gran nivell i que crec que encaixa a la perfecció en el que estava buscant. Tenim un equip com per aspirar al títol i poder classificar-nos per a la Champions League -competició que no va arribar a jugar de blaugrana-. Crec que la futbolista espanyola està millor vista fora d'Espanya perquè a l'estranger valoren més el nostre estil de joc que el nostre gènere", assegura Eli. "A nivell esportiu és una gran oportunitat i personalment és una ocasió única per conèixer un altre país, una altra cultura i un altre idioma. Encara que el nivell és parell al que es pot veure a Espanya, a Àustria es valora molt més el futbol femení. Jugant fora espero tenir més visibilitat i, tant de bo, pugui complir el somni de jugar amb la selecció espanyola", argumenta Sheila. "M'agradaria fitxar algun dia per un equip punter d'Espanya per poder guanyar títols", sentència Inés.

El que abans era una excepció ara és cada vegada més comú. La marca Espanya és important pel creixement del futbol femení nacional, encara que aquesta es valori més fora que en els nostres propis terrenys de joc.

3.8 Futbol femení a nivell mundial

L'esport en general i el futbol en particular, ha tingut un important paper en l'emancipació de les dones des del principi. En aquest sentit, el futbol femení té una dimensió social més forta que el futbol masculí. La FIFA compta amb la Comissió del Futbol Femení i de la seva Copa del Món Femenina, que aplica els programes de desenvolupament d'aquesta categoria. Entre les seves metes estan la de crear tornejos o lligues de dones en totes les associacions integrants de l'organisme i augmentar el nombre de dones en llocs directius de tota la indústria de l'esport.

Logo del passat Mundial 2015 realitzat a Canadà

D'acord amb dades de la mateixa FIFA 2013, l'increment de la participació de les dones en estructures organitzades es va donar en el 54%. En el cas dels joves, va augmentar el 54.7% en homes i 69.6% en dones. El futbol d'aficionats va créixer en 16% en homes i 138% en dones. Els tornejos femenins també han incrementat:

135 seleccions femenines absolutes figuren en la Classificació Mundial FIFA i en el pròxim mundial que s'ha dut a terme al Canadà, han participat 24.

3.9 Situacions al futbol femení

- Segons la FIFA de cada 10 jugadors 1 és dona⁵.
- El millor futbolista del món, Lionel Messi, ha guanyat 16.5 vegades més que la millor futbolista del món en aquest any, la brasilera

⁵ http://es.fifa.com/mm/document/fifafacts/bcoffsurv/smaga_9472.pdf

Marta Vieira, amb cinc pilotes d'or.

- Després de 109 anys d'estar creada la FIFA ha tingut per primera vegada (al 2013) a una dona en el seu Comitè Executiu, integrat per 25 membres, per a un període complet (quatre anys).
- Els camps de futbol on juguen les dones sempre són Ciutats Esportives i no Estadis Oficials.

Ciutats esportives on juguen dones

Estadis on juguen homes

- Verónica Boquete és l'única jugadora amb una marca esportiva, convertint-se en la primera futbolista de la història d'Espanya en tenir patrocinador⁶.

Davant d'aquest panorama, les dones mouen la pilota amb absoluta desavantatge. Són vistes com a estranyes i invasores. "El món és masculí. Però nosaltres estem en el futbol per canviar això. El que de veritat compta és que cada noia tingui la possibilitat de jugar a futbol si aquest és el seu desig. Però per a milers de dones, aquest desig és anul·lat des de la infància: "el futbol no és per a nenes", és la frase que més escolten aquelles que volen viure de la puntada. "Hi ha homes que viuen del futbol, independentment que siguin molt bons o molt dolents, però viuen del futbol. Per a una dona això és impossible", el futbol per a elles és un caprici, per a ells és un treball"

"Els periodistes no cobreixen el futbol de dones, molt menys els entrenaments. Només ho fan quan hi ha esdeveniments com els mundials. En canvi, el futbol d'homes, malgrat que els seus resultats no són bons, té més cobertura." Paraules del periodista Marcos Rivera del Diari Marca.

⁶ <http://www.diariogol.com/es/notices/2015/01/vero-boquete-es-la-primera-futbolista-espanola-con-patrocinador-47964.php>

Existeix encara la creença en molta gent que les dones que practiquen aquest tipus d'esport es masculinitzen, és a dir, que el seu cos pateix deformació per ser dona, a més, la identitat femenina -entengui com ser sensibles, tendres ...- estaria en risc .

Pel que fa a la competitivitat, una investigació indica que, en general, les dones recorren menys distància total i ho fan amb intensitats més baixes; però a nivell tècnic i tàctic, el seu joc s'assembla molt al dels homes.

La participació igualitària de les dones en el futbol permetria l'augment de nombre de jugadores i d'equips, milloraria la qualitat en les lligues i es promouria una educació per i en favor de la igualtat entre homes i dones en el món.

La divisió dels sexes és una característica dels esports. La FIFA, contradient la seva política incloent, va exigir a les jugadores, en el mundial de Canadà, ha de fer la prova del sexe, per comprovar que efectivament són del sexe femení.

Aquest aspecte, no només el del sexe sinó el de l'orientació sexual és un tema de debat ple de discriminació, violència i segregació. Com si el contacte físic signifiqués un contagi.

Les profundes bretxes de desigualtat entre dones i homes en el futbol demostren l'absència de polítiques públiques per a l'igualtat en aquest esport, sobretot en l'aspecte professional. L'esport professional, no només en el futbol, és un poder a part. No estem parlant de les grans figures, de les que han tingut l'oportunitat d'estar a l'èlit esportiva sinó de les limitacions que tenen la majoria de les dones per gaudir d'un dret.

3.10 Inversió de diners al futbol femení

La lliga no és professional perquè els clubs no volen que ho sigui. I no volen perquè no confien en la recuperació de la inversió que haurien de fer, el que és bastant raonable donat l'escàs i pobre suport mediàtic. Però també és cert que el mateix club que destina 60.000 euros anuals a totes les despeses

del seu equip femení (el que obliga a realitzar innumbrables nyaps en els viatges, més sortejos, rifes i altres vies per recaptar algun euro), ingressa una quantitat superior al mig milió d'euros provinent de les quotes que les famílies paguen perquè les seves filles s'iniciïn en el futbol femení. Aquest mig milió d'euros va destinat al futbol masculí encara que el generi el femení.

Actualment la diferència entre el suport institucional al futbol masculí i al futbol femení és abismal. Segons les dades de la Reial Federació Espanyola de Futbol (d'ara en endavant RFEF), un milió dos-cents mil euros és la dotació que destina al desenvolupament del futbol femení i això malgrat que la RFEF compta amb un pressupost total de 126 milions (segons les dades ofertes per la mateixa UEFA en el seu informe anual corresponent a la temporada 2014/2015). I la major part de l'esmentat diners s'inverteixen en la Selecció Espanyola Femenina.

No podem oblidar tampoc que la RFEF y la UEFA (Unió d'Associacions Europees de Futbol) tracten de forma molt desigual al futbol femení a l'hora de premiar econòmicament els èxits dels clubs en comparació amb els tornejos masculins. La RFEF estipula els següents premis per als clubs femenins; el campió de Lliga percep 1.352,28 euros i el subcampió, 901,50 euros. Aquestes dades també afecten l'àmbit UEFA; els equips que disputen la Champions d'homes reben les següents quantitats: en la fase de grups, un fix de 12 milions més 1,5 milions per victòria i 500.000 euros per empat, 5,5 milions per arribar a vuitens, 6 milions a quarts, 7 milions en semifinals i 15 milions per proclamar-se campió de la competició. Als clubs de la Champions femenina els paguen 23.000 euros a cadascun, viatges inclosos i en cas d'arribar a la final i guanyar la UEFA els pagaria 250.000 euros.

Comparació de les inversions per sexes. Temp 2014/15

INVERSIONS/ PAGAMENTS	MASCULÍ	FEMENÍ
INVERSIÓ FUTBOL RFEF	126.000.000,00	1.200.000,00
CAMPIÓ DE LLIGA	20.000.000,00	1.352,28
SUBCAMPIÓ DE LLIGA	-	901,50
CHAMPIONS NOMÉS PER PARTICIPAR UEFA FIX	8.600.000,00	23.000,00
PER PARTIT GUANYATCHAMPIONS	1.000.000,00	0,00
PER PARTIT EMPATAT CHAMPIONS	500.000,00	0,00
VUITENS DE FINAL CHAMPIOS	3.500.000,00	0,00
QUARTS DE FINAL CHAMPIONS	3.900.000,00	0,00
SEMIFINALS CHAMPIONS	4.900.000,00	0,00
CAMPIÓ CHAMPIONS	10.400.000,00	250.000,00

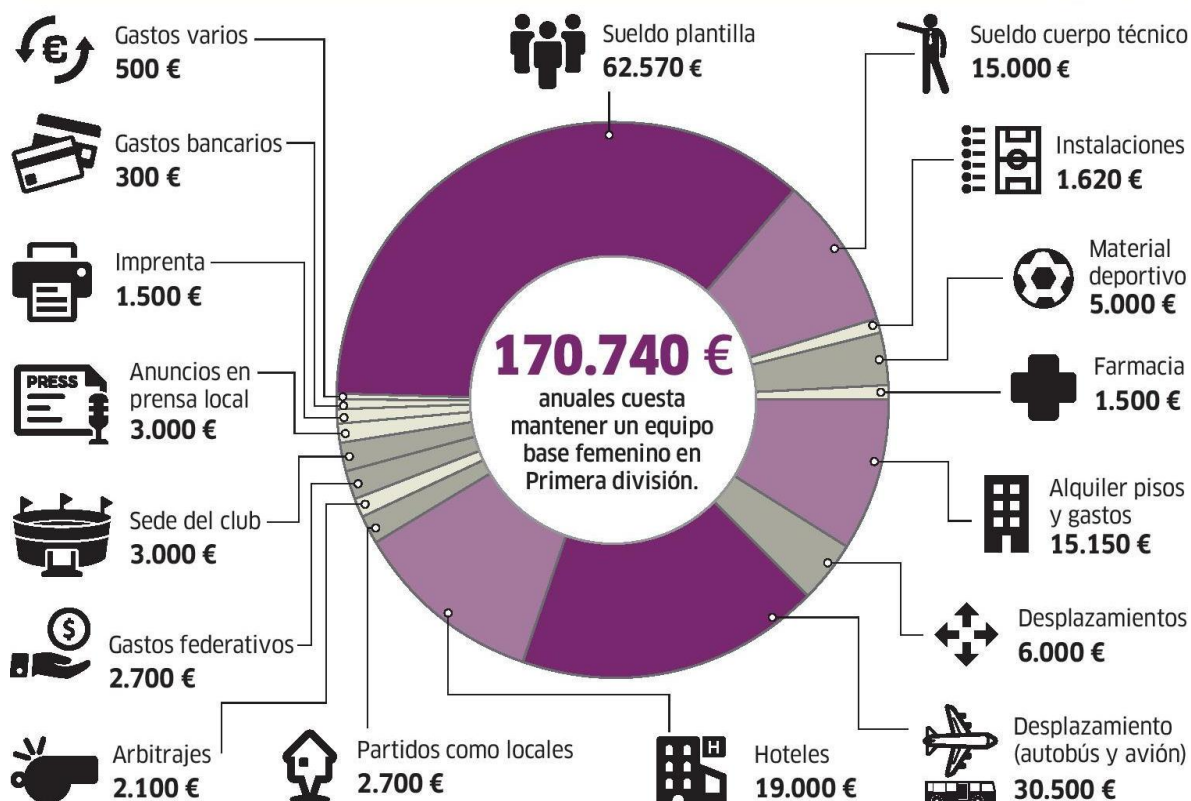
Font: Elaboració propia

D'altra banda, volem analitzar totes les despeses que pot tenir un equip de Futbol Femení de Primera. Si analitzem le dades extretes d'internet, la despesa per mantenir un equip a primera divisió Espanyola amb les condicions adequades, amb un sou sequible per les noies, amb un bon material esportiu, un bon camp per poder jugar, etc, és de 170.740€. Tot i que aquestes xifres no són del tot reals, ja que molts equips de primera no arriben aquesta quantiat perquè no ho tenen o reben tants diners. Això fa que les jugadores rebin salaris més baixos, que hagin de viatjar en pitjors condicions, en lloc de viatjar amb avió, viatjar 15 hores en autocar per jugar un partit, o no tenir unes bones instal·lacions per poder entrenar.

Aixó fa que el futbol femení no avanci, i que les jugadores marxin en llocs millors, amb unes millors condicions en tots els aspectes.

Cost d'un Equip Femenó per temporada

Font: <http://www.marca.com/futbol/futbol-femenino/2015/12/28/5681105cca4741e6288b45ff.html>

3.11 Com s'organitza el fútbol femení

A nivel estatal el Fútbol femení s'organitza en una lliga de Primera divisió composta per 16 equips i una lliga de Segona divisió composta per 7 grups en el territori nacional amb 14 equips cada competició.

A nivell senior de Catalunya el futbol esta organitzat en 3 categories que són: Preferent, Primera Catalana i Segona Catalana.

A diferència dels nens, a les categories inferiors de les nenes hi ha menys jugadores. Es per aquest motiu que s'han d'agrupar les categoria Cadet / Juvenil per tenir més oportunitats de fer equips amb jugadores en edats de 16/17/18 anys. Fins els 14 anys, les noies poden jugar amb els nois. Es per això que moltes vegades ens troben equips amb 1 noia jugant amb la resta nois.

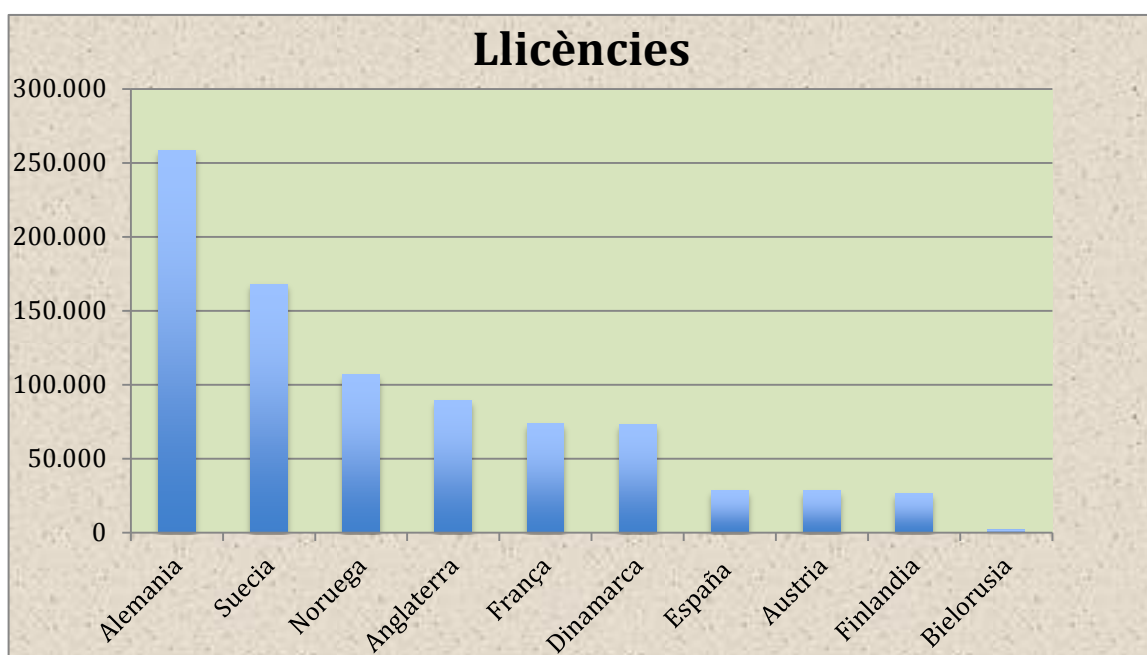
D'altra banda, si comparem el número de fitxes de jugadores de futbol a Espanya (29.779) i a Catalunya (10.978) direm que el 36,86% de les jugadores d'Espanya ho fan a Catalunya.

Numero de jugadores a Espanya. Temp 2014/15

NÚMERO DE FITXES	ESPANYA
AFICIONADES A PARTIR DE 19 ANYS	11.360
JUVENIL 16/17/18 ANYS	5.604
CADET 14/15 ANYS	4.408
INFANTIL 12/13 ANYS	3.477
ALEVÍ 10/11 ANYS	2.572
BENJAMÍ 8/9 ANYS	1.407
PREBENJAMÍ 7 ANYS	951
TOTAL	29.779

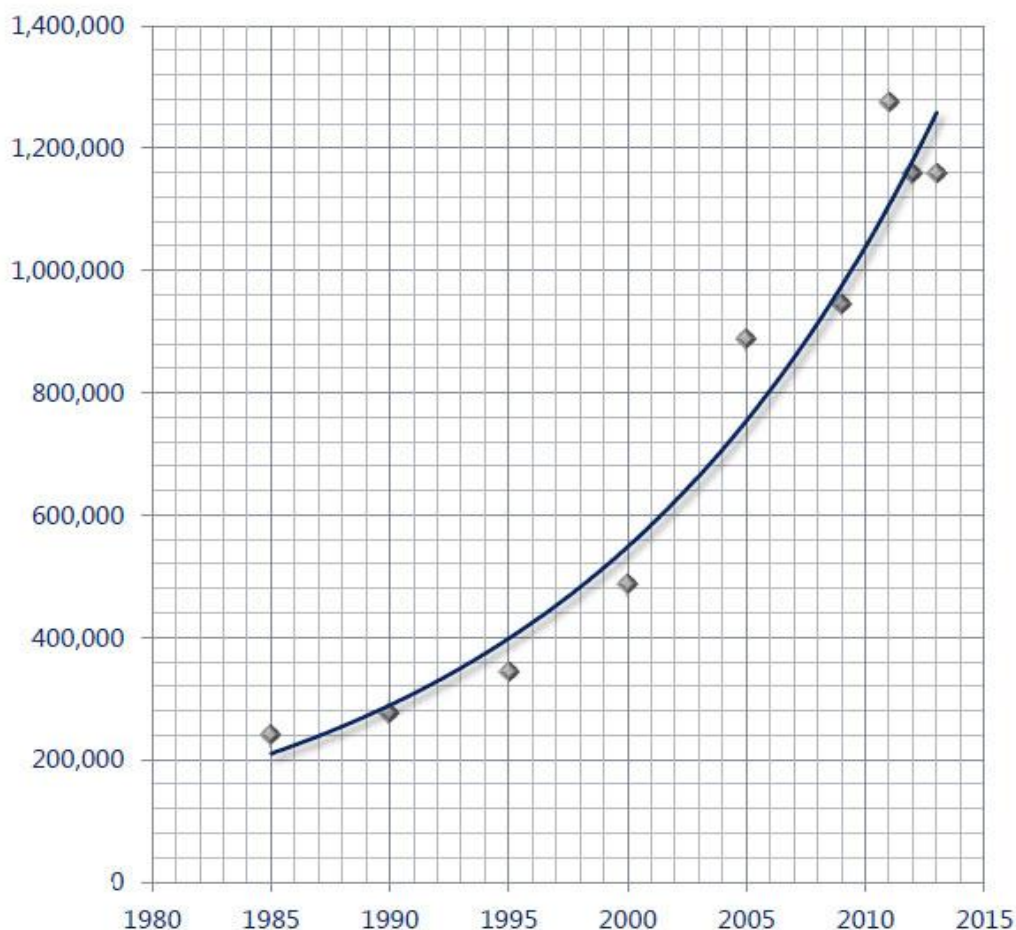
Font: Elaboració propia

A nivell d'Europa com podem veure a la següent taula, Espanya és troba en setena posició, per darrera de països com Alemanya o Suecia, països que com ja hem vist abans, força desenvolupats. Alemanya supera les 250.000 llicències i Espanya es troba per força a sota de les 50.000.

A nivell del desenvolupament les llicències al llarg del temps han fet un gran avanç, encara que costa pujar el nombre de jugadores. Al 2015 ja superem el 1.200.000, mentre que al 1985 hi havien 200.000. En 30 anys s'ha vist una forta pujada, i si això continua així, podrien créixer molt més el nombre de llicències ja que continua pujant a nivell europeu.

Font: www.protagonistasdeljuego.com

3.12 El futbol com a producte de mercat

L'esport és objecte de consum, de manera activa (paper que fa la pràctica esportiva i per l'ús de peces de roba o objectes necessaris per fer-la) o de manera passiva (seguiment d'esdeveniments esportius i l'ús de mitjans).

L'esport, com a pràctica esportiva per la salut o l'oci, com a espectacle de masses, o com a estil de vida, és objecte de consum en sí mateix.

Pel que fa a l'esport com a pràctica saludable, es recomana la realització d'activitat física de baixa o mitjana intensitat realitzat durante mitja hora diària. Per fer aquest tipus d'activitat no cal consumir gaire (ens referim a aquest que és a la despesa econòmica, no a la despesa calòrica): amb unes sabatilles adequades, un samarreta, uns pantalons i uns mitjons ja n'hi ha prou. Tot i així, moltes empreses han vist que la salut és un gran reclam i un "objecte de consum" cada vegada més valorat, de manera que ens ofereixen tota mena de productes "d'activitat física" per aconseguir aquesta "idealitzada" salut. Llavors, si ens apuntem a un gimnàs (on potser no hi anirem mai), comprem aparells de musculació (que quedin en un racó de l'habitació), portem roba esportiva d'última moda (que fem servir el sol·licitant a l'any i prou), o prenem aliments i begudes energètiques revolucionàries ja que no resulta tan econòmic.

Per altra banda, l'esport no només s'entén des de l'punt de vista de la salut, sinó també com una forma d'oci. Passar una bona estona fent esport és també força senzill: calen ganes de passar-s'ho bé i gaudir de la pràctica esportiva en si mateixa. Tot i així, sovint es fan expedicions cares per poder arribar a gaudir d'una estona fent esport. Així, per exemple, existeixen pràctiques en què cal fer un llarg desplaçament amb vehicle, pagar una quota, adquirir una assegurança, utilitzar un material específic i portar un equipament especial, com a mínim. En aquests casos és evident que ja "costa" més practicar esport. Així, es fa evident l'existència d'unes pràctiques molt assequibles per a la majoria de la població i unes altres, en canvi, que només hi tenen accés un reduït grup que es pot permetre aquestes despeses, i que es converteixen en una forma de distinció social.

Paral·lelament, l'esport espectacle, és a dir, l'esport que miren moltes persones i que només hi juguen uns quants, també és un objecte de consum. És el que es practica de manera passiva però es consumeix de manera activa veient retransmissions de TV, ja sigui en obert o en "pagar pera veure", comprant diaris o escoltant la ràdio. I també a través de les noves tecnologies, de manera que productes com a els videojocs o pàgines wb tenen en l'esport un dels seus productes "estrella".

A més a més, avui en dia, l'esport, per les seves característiques, s'està convertint en una "manera de viure", en una "moda". Les noves modalitats esportives, arribades sobretot dels Estats Units, com l'skate, o els activitats vinculades als

entorns naturals com la muntanya o la platja (bicicleta de muntanya, surf, excursionisme, etc) han anat creant diferents estils de vida associats a les maneres de fer propies de la joventut: rebel·lia, trencament amb "l'etiqueta", transgressió de normes establertes, etc. A cada modalitat, hi ha cada estil de vida, li correspon una estètica determinada (manera de vestir, tipus i forma del pentinat, etc ..). Aquest ha estat observat pel sector de la moda, que ha anat creant nous dissenys inspirant-se en aquests nous estils i estiguin entre la població en general, roba que inicialment era de l'àmbit esportiu.

Tenint en compte tot això podem dir, doncs, que la pràctica esportiva, l'esport espectacle, els modes de l'esport i l'esport virtual són, inevitablement cada vegada més, un "objecte de consum" gràcies als qual les "marques" i empreses relacionades amb el sector aprofiten per crear noves necessitats i provocar l'hàbit de consumir.

Es podria aprofitar l'estirada de l'esport com a producte de consum per intentar prendre part d'ell en l'apartat del futbol femení, esport el qual crec que falta encara molt per descobrir i explotar en aquest àmbit, tenint com a mirall el futbol masculí i intentar fer les coses des del principi amb una bona base:

- Potenciar-a les escoles
- Fer-ho atractiu per a l'espectador
- Obligar els grans Clubs a tenir la seva secció femenina i incentivar.
- Professionalitzar.

Amb aquests apartats seria molt més cridaner per als empresaris de les grans empreses esportives i el futbol femení s'autofinançaria sol, sense la necessitat de subsistir com fins ara, gràcies a les pobres aportacions dels clubs i algunes institucions.

3.13 Què s'està fent ara al respecte i quin futur ens espera?

Afortunadament la societat i institucions s'adonen que el funcionament que hi ha hagut fins ara no és l'adequat i que no anem pel bon camí, per això no tot són traves i deixadesa, hi ha un document de bons propòsits per part de la FIFA, que inclou com un dels seus objectius el relleu o activació del futbol femení, per això ha

desenvolupat un pla o programa que comprèn des de l'any 2015 fins al 2018 i que comprèn en el següent:

Per al cicle 2015-2018, les tres prioritats de desenvolupament principals són: futbol base, desenvolupament juvenil i futbol femení. Per aconseguir aquests objectius s'ha creat diversos programes per ajudar les associacions membre a superar els principals reptes als quals s'enfronten en el dia a dia en el desenvolupament del futbol femení en els seus respectius països, així com per elevar els estàndards d'aquest esport .

Els programes de desenvolupament del futbol femení de la FIFA ofereixen a les associacions membre accés a coneixements especialitzats, materials didàctics i promocionals, equipament futbolístic i fons per organitzar activitats concretes de futbol femení com a objectius principals.

3.14 Els objectius principals dels programes de desenvolupament del futbol femení de la FIFA son:

Ajudar a les associacions membre a superar els principals reptes del desenvolupament del futbol femení.

- Garantir que totes les dones i nenes que vulguin jugar a futbol tinguin oportunitats per a fer-ho.
- Crear oportunitats per a dones, tant dins com fora del camp.
- Involucrar més ex jugadores.
- Comptar amb més entrenadores d'èlit.
- Contribuir a la creació de competicions professionals sostenibles en els àmbits nacional i confederatiu de diferents nivells.
- Fomentar la promoció i el màrqueting del futbol femení de tots els nivells per augmentar la participació, fidelitzar el públic i atreure potencials patrocinadors.

La creació d'un pla de desenvolupament del futbol femení és el primer dels deu principis per fomentar el seu desenvolupament, establerts pel grup de treball de la FIFA i aprovats en el 64è Congrés.

Per al mateix període 2015-2018, la FIFA compta amb nou programes dirigits al futbol femení dividits en quatre àrees:

- Competició
- Gestió
- Formació
- Promoció

A desenvolupar en els següents punts:

1. Live your goals (Campanya de la FIFA, El seu objectiu és despertar més interès en el futbol femení i fer-lo més popular, intentant arribar a les 45 milions de practicants al Mundial del 2019)
2. Futbol base.
3. Desenvolupament del futbol juvenil.
4. Desenvolupament de competicions i lligues.
5. Formació de entrenadores.
6. Beques per entrenadores.
7. Desenvolupament del lideratge femení.
8. Gestió del futbol femení.
9. Programa de llegat.

4. ANÀLISI DE LES ENTREVISTES

Per donar resposta a la pregunta “les dones podran arribar a ser com els homes?” s'ha procedit a entrevistar a 5 jugadores que han exercit el futbol professional de forma remunerada fora d'Espanya. Aquestes jugadores resideixen en llocs distants pel que per l'entrevista se'ls hi va fer arribar un qüestionari escrit en castellà que van respondre de forma anònima per internet.

1. Edad

- 19.
- 20.
- 25.
- 19.
- 19.

2. ¿En qué país ejerces actualmente el fútbol femenino?

- Francia.
- Estados Unidos.
- USA.
- Estados Unidos.
- Espanya.

3. ¿A qué edad empezaste a jugar al fútbol?

- 5.
- 6.
- 6.
- 6.
- 5.

4. ¿Cómo empezaste a jugar al fútbol?

- En el equipo de mi colegio con chicos. (San Diego y San Vicente de Paul.
- Siempre tenía una pelota en los pies, en el patio del colegio y después en el club de mi pueblo, con chicos.

- En la calle, en torneos en el camping, o entrenando con el equipo de mi barrio. No estuve federada hasta los once años que fiché por el RCDEspañol.
- Con mis amigos, siempre me ha encantado.
- En la calle.

5. Años que has jugado en España.

- 13.
- 14.
- 7.
- 7.
- 18.

6. ¿En cuántos equipos has estado jugando en la categoría absoluta en España? (Primera División).

- 1.
- 2. (Sant Gabriel, FCBarcelona)
- 1. (Rayo Vallecano)
- 1. (Espanyol)
- 3. (Atlético de Madrid, Rayo Vallecano, FCBarcelona).

7. ¿Has ido a la Selección Española?

- No
- Sí, en categorías inferiores
- Sí, en categorías inferiores
- No
- Sí, en categorías inferiores i con la selección española absoluta (llegando a disputar el Mundial de Canadá de 2015).

8. Años que llevas jugando fuera.

- 1.
- 2.
- 2.

- 3.
- Jogue 1 fuera.

9. ¿En qué países has podido ejercer el fútbol femenino profesional?

- Inglaterra y Francia.
- En Estados Unidos estoy jugando en una universidad.
- España.
- Ninguno. En Spain no es profesional y en USA la NCAA no es profesional.
- Suecia y España.

10. ¿Qué destacarías de lo que te ha aportado el fútbol a tu vida?

- Aprender a trabajar en equipo. A ser una ganadora. Me ha enseñado a competir. Trabajar bajo presión. Sacrificio y persistencia para llegar a tu meta.
- Todo, el fútbol ha sido mi vía de escape siempre.
- Gran parte de la persona que soy, se lo debo al fútbol. Te enseña valores como la humildad, el trabajo, compañerismo, te da fortaleza mental... te enseña que todo puede ocurrir en un partido, que a falta de 5 min puedes perder, puedes golear... y eso se puede trasladar a la vida, cuando te puede aparecer una enfermedad de golpe, por ejemplo.
- Las personas, los valores que se aprende de este deporte.
- Los días que este deporte puede hacerte feliz.

11. ¿Cuáles crees que son las causas de que no haya profesionalidad en España?

- Económicas.
- Estoy en desacuerdo con que se dediquen tantas al fútbol profesional en España.
- Dedicarse al fútbol profesional significa que dedican 24h al fútbol, y eso, lo hacen ahora mismo las jugadoras del FCB.
- No apuestan por el futfem.
- Cada vez son más mujeres las que realmente quieren que haya un futuro prometedor para las que vienen detrás y luchan hasta conseguirlo.

12. ¿Cómo nos ven desde fuera?

- Mal, como un país machista que no da oportunidades.
- No nos conocen. Pero cuando les explicas que en primera división española no viven del fútbol piensan que les estas engañando.
- Como un colectivo mimoritario en este deporte, pero poco a poco vamos cogiendo más importancia.
- Como un país secundario en el fútbol femenino. No nos dan la importancia que quizás merecemos, y no por los resultados, sino por la calidad de las jugadoras y trabajo, aunque no se nos apoye. Pronto se hará algo grande, estoy segura. Poco a poco el fútbol femenino está creciendo en España.
- Deporte mimoritario.

13. En los últimos años ha habido un aumento de mujeres que pueden dedicarse profesionalmente al fútbol en España, ¿a qué crees que se debe esta evolución?

- Los clubs estan invirtiendo más dinero en el futbol femenino porque estan viendo que si es rentable y puede llegar a generar muchos beneficios como es el caso de la liga amricana, alemana... y quizás al tener más dinero por eso haya aumentado la cifra.
- La gente se da cuenta que no hay tanta diferencia entre el fútbol femenino y el masculino, entonces hay clubes que apuestan por hacer crecer esta sección.
- A que se está apostando más fuerte por el fútbol femenino. Se empiezan a televisar los partidos, ahora suena lo de la Liga Profesional con las reuniones de todos los clubs de Primera División... la cosa parece que va en serio. Hay que seguir modelos como los de Alemania, que las jugadoras cobran un salario digno que les permite dedicarse al fútbol las 24h. Un país donde se llenan los campos, y la gente disfruta sin importar el sexo.
- A que se estan dando cuenta que el futfem gusta.
- Los clubs apuestan más por el futfem.

14. ¿Qué le aconsejarías a una niña que empieza en este deporte?

- Que disfrute y que se esfuerce para llegar a lo máximo.

- Que disfrute cada vez que juega. En cuanto no empiece a disfrutar de los entrenamientos o partidos que lo deje.
- Que siguiera jugando si eso es lo que le gusta, que nadie la pare y crezca, aprenda y sea trabajadora. Pero sobretodo que no deje de estudiar.
- Que no pierda la ilusión, que trabaje mucho, que el futuro del fútbol femenino está cambiando para mejor.
- Es un deporte muy bonito que puede darte las mayores alegrías de la vida, y realmente merece la pena seguir apostando con el fútbol femenino.

15.¿Qué le aconsejarías a una jugadora que sueñe con jugar el futbol profesional?

- Que trabaje, si se quiere ser profesional hay que sacrificarse mucho, porque aparte del fútbol se tiene que tener unos estudios para poder vivir el día de mañana.
- Que no pierda el sueño, porque si no es en España, puede ser fuera. Que trabaje.
- Llegar a ser profesional significa que tienes que destacar por encima del resto y eso solo lo lograrás si trabajas y te sacrificas más que las demás. Además, hay que aprender a ser constante y marcarte una meta a largo plazo que debes ir siguiendo con objetivos a corto plazo.
- Que luche por sus sueños, ahora llega un momento muy bueno para el futfem y lo tenemos que aprovechar.
- Que nunca frene sus sueños, que lo imposible siempre se puede conseguir y con trabajo y esfuerzo se puede llegar lejos.

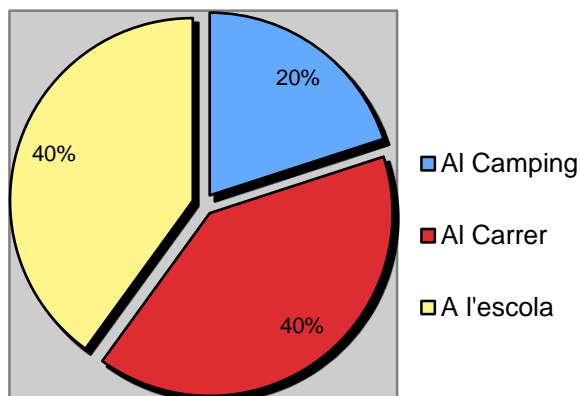
A continuació es presenta un anàlisi de les seves respostes:

S'han entrevistat cinc dones futbolistes, d'edats compreses entre els 19 i els 25 anys. En el moment de les entrevistes, tres d'elles exerceixen el futbol als Estats Units, una altra a França i una altra a Espanya. Aquesta última jugadora va exercir el futbol professional a Suècia durant un any. Les altres entrevistades porten entre un i tres anys jugant fora d'Espanya.

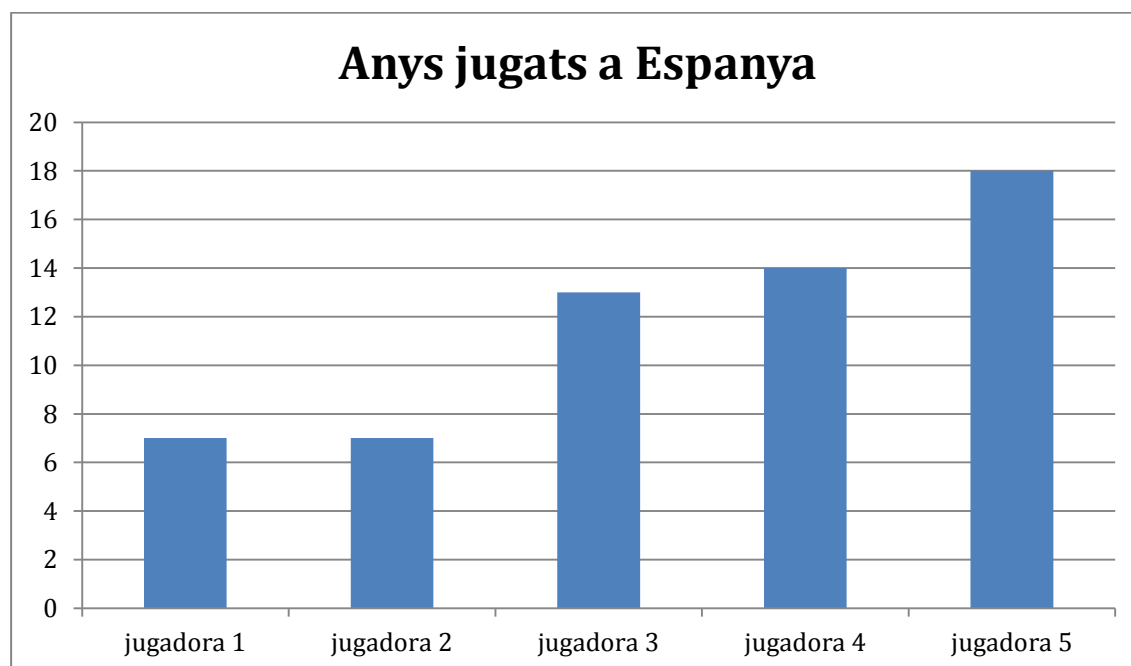

Les cinc jugadores van començar a jugar al futbol entre els 5 i els 6 anys. Dues entrevistades van començar a jugar a futbol a l'escola, les altres tres van començar al carrer, amb amics. Una d'elles recorda iniciar-se amb els tornejos d'un camping.

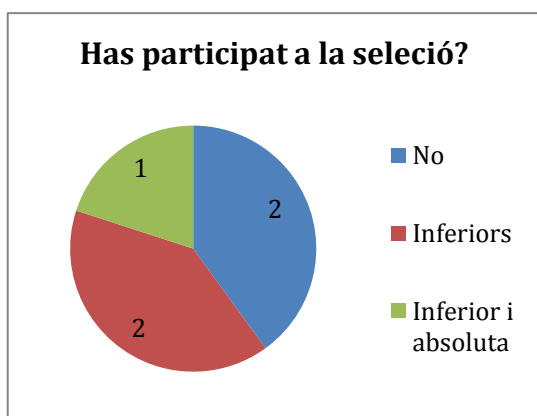
Com van començar?

Dues de les cinc jugadores han jugat a Espanya durant 7 anys, una altra durant 13 anys, l'altra durant 14 anys i l'altra durant 18 anys.

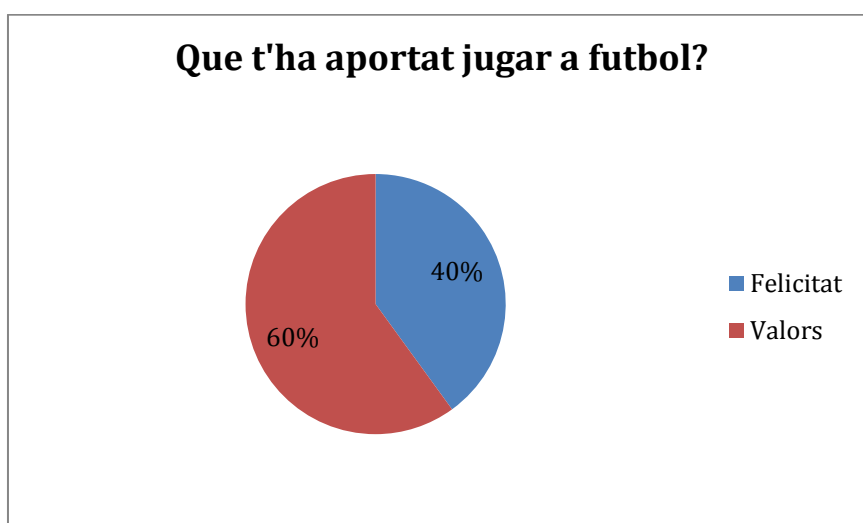
Les jugadores entrevistades han jugat a equips de Primera Divisió Espanyola com: Espanyol, Rayo Vallecano, Sant Gabriel, Atlético de Madrid i F.C.Barcelona.

Tres de les cinc jugadores han anat a la selecció espanyola en categories inferiors (sub16/sub17/sub19). Una de les jugadores entrevistades apart d'anar en categories inferiors ha participat amb la selecció espanyola absoluta, arribant a disputar el Mundial de Canadà de 2015.

Dues d'elles no han jugat mai el futbol femení professional, l'altre l'ha pogut executar als Estats Units a la lliga NCAA que no és professional, però compta amb una lliga molt competitiva i la recompensa que obté la jugadora és una beca per estudiar la carrera i així, alternar estudis amb futbol d'alt nivell. Una altra ho ha pogut jugar a Anglaterra (Bristol Academy) com a professional i França (Tremblay FC) no professional, i l'altra a Suecia (Tyresö) i a Espanya (F.C.Barcelona) com a professional.

Tres d'elles pensen que el que destacarien de tot el que l'ha aportat el futbol a la seva vida, són els valors d'aquest d'aquest esport, com: Treball en equip, cooperació, respecte, esforç i humilitat. Dos d'elles ens comenten la felicitat que els ha aportat aquest esport i que per a elles és una "vía de escapament".

Aquesta gràfica ens mostra, què destaquen les nostres jugadores del que els ha aportat el futbol femení a la seva vida. Tres d'elles coincideixen amb els valors i les altres dues, la felicitat.

Les causes que ens comenten sobre el perquè no pot ser professional el futbol a Espanya són principament econòmiques: tot és una roda, els mitjans no aposten per aquest esport, els clubs no generen els diners suficients per mantenir una plantilla professional i la Federació Espanyola no arrisca pel futbol femení. Per pujar el nivell, les jugadores, haurien de tenir una major implicació, però al no estar remunerades no tenen el temps suficient per aquesta dedicació, perquè dedicar-se professionalment al futbol vol dir fer-ho de 24 hores al dia i això només ho fa el F.C.Barcelona.

Des de fora considera que ens veuen desconegudes, “un país on la primera divisió espanyola no es professional, sorprèn molt a jugadores que no són espanyoles”. També ens veuen com un país secundari en el futbol professional, Espanya, no és el reflex de moltes jugadores que a la llarga volen ser professionals o es volen dedicar al futbol. Ens veuen també com un esport minoritari i un país masculista que no dona oportunitat a potenciar aquest esport.

Hauriem de tenir en compte la manera de treballar dels països com: Alemanya, França o Suècia, on és normal veure estadis plens amb l'afició gaudint d'un partit de futbol independentment que siguin noies, simplement gaudint dels seu esport preferit.

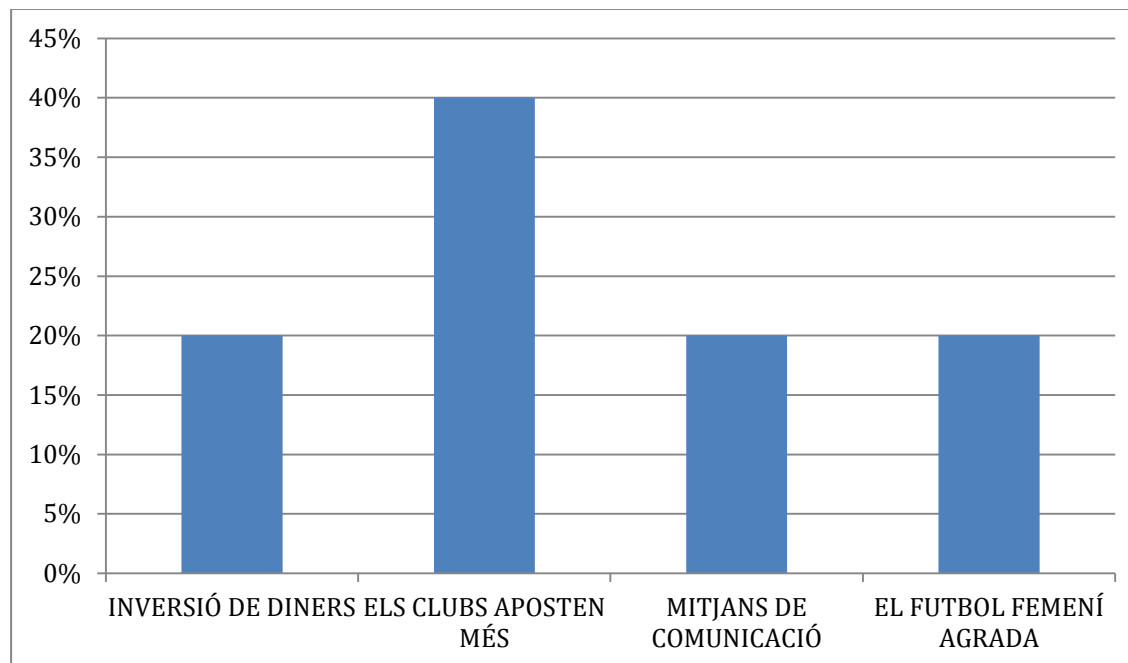
Uns dels motius que el futbol femení professional hagi augmentat és per la inversió de diners per aquest esport, els clubs aposten més per fer que el futbol a Espanya sigui professional i també els mitjans de comunicació, que ja comencen a televisar partits femenins. També que s'estan adonant que el futbol femení comença agradar més, independentment del sexe, perquè es fixen en temes esportius i com juguen aquestes noies.

A l'últim Mundial del Canadà mitjans de comunicació, com la televisió, els diaris i internet han dedicat una part del seu temps aquest esdeveniment i amb la publicitat

emessa ha arribat amb més força a l'afició que li agrada el futbol independentment que sigui femení.

Motius de l'augment del Futbol Femení

Que t'agradi el futbol és un dels motius que han escollit dos de les nostres enquestades. A una nena que comença en aquest esport, principalment li dirien que gaudís del que fa, que no deixi d'estudiar i sobretot que sigui treballadora i s'ho prengui en serio. Que s'esforçi molt si vol arribar lluny, perquè costa moltíssim i que aquest, és un esport molt maco que et pot donar moltes alegries, per això, cada oportunitat que et doni el futbol s'ha d'aprofitar al màxim. Val la pena seguir apostant pel futbol femení, per les generacions de noies que ens venen.

A les nenes que somien en ser jugadores professionals els hi dirien que "treballessin molt", i que "no deixessin d'estudiar", perquè realment el que els hi donarà de menjar són els estudis i no el futbol, al menys aquí a Espanya, en aquests moments. Les cinc coincideixen en el mateix consell: "treballar". També que "lluitin", que res és impossible en un esport com aquest, que és "molt dur" arribar, però si li dediques tot el temps necessari i t'ho prens amb serietat, tot arriba.

Després d'entrevistar a les jugadores aquest són els equips, els quals han estat jugant mentre es trobaven a Espanya.

ESPANYOL: La secció de futbol femení del **Reial Club Deportiu Espanyol de Barcelona** va ser creada l'any 1970. Joga a la Primera Divisió (antiga Superlliga), màxima categoria de la lliga espanyola de futbol femení. Al seu palmarès figuren una Superlliga, sis Copes de la Reina i cinc Copes de Catalunya.⁷

RAYO VALLECANO: La secció de futbol del **Rayo Vallecano** es va fundar a l'any 2000. El Rayo Vallecano Femení és l'equip femení del Rayo Vallecano. Actualment milita a la Superlliga Espanyola de Futbol femení, competició que ha guanyat en tres ocasions, també ha guanyat una Copa de la reina i una Internacional Women's Cup.⁸

SANT GABRIEL: La secció de futbol femení del **Club Esportiu Sant Gabriel** va ser creada el 1996.1 El seu primer equip competeix en la Segona Divisió Femenina, segona categoria de lliga espanyola de futbol femení. Va perdre la categoria l'any passat (2014), davant l'Atlethic de Bilbao.⁹

FUTBOL CLUB BARCELONA: La secció de futbol femení del **Futbol Club Barcelona** va ser fundada l'any 1988, competint amb el nom de **Club Femení Barcelona**. Joga a la Primera Divisió (antiga Superlliga), màxima categoria de la lliga espanyola de futbol femení. Al seu palmarès figuren

⁷ [https://ca.wikipedia.org/wiki/Reial_Club_Deportiu_Espanyol_\(femen%C3%A0\)](https://ca.wikipedia.org/wiki/Reial_Club_Deportiu_Espanyol_(femen%C3%A0))
http://st-listas.20minutos.es/images/2011-04/282674/2945249_640px.jpg?1304533703

⁸ https://es.wikipedia.org/wiki/Rayo_Vallecano_de_Madrid
http://falso9sports.com/wp-content/uploads/Rayo_Vallecano.png

⁹ [https://es.wikipedia.org/wiki/Club_Esportiu_Sant_Gabriel_\(femenino\)](https://es.wikipedia.org/wiki/Club_Esportiu_Sant_Gabriel_(femenino))
http://www.aupaathletic.com/comun/clubes_escudos/escudo_club-537.jpg

quatre lligues, quatre copes de la Reina i sis copes de Catalunya. Professionalitzat l'any 2015.¹⁰

ATLÉTICO DE MADRID: La secció de **fútbol femenino del Club Atlético de Madrid** té el seu origen

al 1980. El Club Atlètic de Madrid Fèmines és un club de futbol femení vinculat al Club Atlètic de Madrid, el primer equip actualment milita a la Primera Divisió Femenina, la màxima competició de futbol femení a Espanya. Al seu palmarés té quatre superlligues, i l'any

passat es va classificar per primera vegada per la UEFA Women's Champions League.¹¹

Països on Espanya s'hauria de reflexar per tenir un bon futur al futbol femení.

ALEMANYA: La Frauen Fußball-Bundesliga és la competició entre els equips de futbol femení de màxima categoria a Alemanya. Es va començar a disputar el 1990. La lliga està organitzada, regulada i dirigida per Federació Alemanya de Futbol.

La temporada s'inicia a principis d'agost i dura fins a finals de maig, amb una pausa d'hivern de sis setmanes (mitjans de desembre fins a finals de gener). En els anys en què hi ha Jocs Olímpics, o Copa Mundial Femenina de Futbol, la temporada pot ser pausada fins a un mes.

Els equips d'aquesta categoria s'enfronten tots contra tots seguint un calendari establert per sorteig. El guanyador de cada partit té tres punts, l'empat atorga un

¹⁰ [https://ca.wikipedia.org/wiki/Futbol_Club_Barcelona_\(femen%C3%A0\)](https://ca.wikipedia.org/wiki/Futbol_Club_Barcelona_(femen%C3%A0))
http://media2.fcbarcelona.com/media/asset_publics/resources/000/000/437/size_640x360/escut_color_fons_transparent.v1308151639.png

¹¹ https://es.wikipedia.org/wiki/Club_Atlético_de_Madrid_Féminas
<http://img.estaticos-atleticodemadrid.com/system/file6s/282/large/quinto.jpg?1358717732>

punt i la derrota, zero punts. El que aconseguixi més punts al final de la temporada, serà el guanyador de la lliga.

El campió té dret a disputar la següent edició de la Lliga de Campions de la UEFA femenina. El segon classificat pot participar a la Lliga de Campions, si el campió en aquest any és també campió de la Bundesliga.¹²

FRANÇA: La selecció femenina de **futbol de França** és la selecció de futbol femení que representa França. És depenent de la Federació Francesa de Futbol (FFF).

En els últims anys la selecció francesa s'ha convertit en una de les millors del món gràcies al suport de la seva Federació, arribant a les semifinals del Mundial 2011 i els Jocs Olímpics de Londres 2012.

Història: Després d'un parèntesi de 35 anys, a finals dels anys 60 les jugadores franceses van pressionar a la FFF perquè van reconèixer el futbol femení, i el 1969 van jugar un torneig contra les seleccions de Dinamarca, Anglaterra i Itàlia (l'única oficial de les quatre llavors).

El 1970, la FFF va reconèixer el futbol femení, i l'any següent França va jugar contra Holanda el seu primer partit oficial, que va servir de classificació per a la segona edició (Mèxic'1971) del Mundialet, el primer intent (no reconegut per la UEFA) de muntar un Mundial de futbol femení.¹³

SUÈCIA: La Selecció femenina de **futbol de Suècia** és l'equip representatiu del país en les competicions oficials de futbol femení. La seva organització està a càrrec de l'Associació Sueca de Futbol, pertanyent a la UEFA. És una de les millors seleccions d'Europa, amb una Eurocopa i un subcampionat mundial.

¹² https://es.wikipedia.org/wiki/Bundesliga_Femenina#T.C3.ADtulos_por_clubes
http://www.resultados-futbol.com/escudo-alemania-rf_428468.jpg

¹³ <http://cdn2.sefutbol.com/sites/default/files/n/france.gif>
https://es.wikipedia.org/wiki/Selección_femenina_de_fútbol_de_Francia

Escut de la Selecció Sueca

Història: La selecció sueca va jugar el seu primer partit en l'estiu de 1974, un 12-1 a Finlàndia. Va debutar en competició oficial a la primera Eurocopa (1984), i va guanyar el torneig en imposar a la final a Anglaterra en els penals. En la segona edició van tornar a arribar a la final, però la van perdre contra Noruega.¹⁴

¹⁴ http://www.resultados-futbol.com/escudo-suecia-amistosos-selecciones-rf_734356.jpg
https://es.wikipedia.org/wiki/Selección_femenina_de_fútbol_de_Suecia

5. CONCLUSIÓ

Després de l'anàlisi realitzat de les enquestes podem extreure les següents conclusions:

- El futbol femení aportat valors com el companyerisme, treball en equip i humilitat, i per sobre de la part professional s'ha de valorar la part personal.
- La part econòmica és la principal causa per la qual el futbol femení no pot ser professional a Espanya.
- Actualment les futbolistes no poden viure exclusivament del futbol, encara que els hi agradaria.
- La visió des de fora del nostre país és que som uns grans desconeguts en el futbol professional femení.
- L'aposta dels Clubs i una part de la dedicació dels mitjans de comunicació són un dels motius del lleuger augment de l'evolució del futbol femení.
- Per gaudir de la pràctica d'aquest esport és imprescindible l'esforç i el treball en equip.

Després de totes les dades exposades amb aquest treball la deducció a la que arribo és que actualment ens queda un llarg camí per recórrer. És cert que s'ha avançat, però molt lentament.

Crec que no hem de continuar amb comparacions amb el futbol masculí i encara que sigui el mateix esport, hem de tenir en compte que és practicat per sexes diferents, amb tot el que això comporta. Les dones hem de mirar cap endavant i buscar la fórmula màgica per fer d'aquest esport, un esport més atractiu que arribi a l'afició d'una manera àgil i divertida per nosaltres mateixes. Formar futbol base de qualitat, fent lligues competitives, d'aquesta manera podrem arribar a l'aficionat i als mitjans tal com ho estan fent en els països centre europeus.

Ara mateix ens trobem que el principal motor per a tirar tot això endavant és l'econòmic. Si els mitjans aposten per l'àmbit femení, els clubs generen els diners suficients per mantenir una plantilla professional i la Federació Espanyola arrisca per el futbol femení, avançarem. Per pujar el nivell, les jugadores, haurien de tenir una

major formació i dedicació; però el fet de no estar remunerades i no tenir el temps suficient per tenir dedicació completa, dificulta el creixement del Futbol Femení. Per a que això succeís, la RFEF hauria d'apostar, igual que ho fa la FIFA, pel nostre esport, i a partir d'aquí s'haurien de concretar altres coses que farien que el futbol femení seguís millorant: com els mitjans de comunicació, la professionalització, la dedicació a jornada completa, els contractes laborals, les instal·lacions adients per a la seva pràctica (camps de futbol, gimnàs, menjador, habitacions si calen, fisioteràpia...).

6. Webgrafia

Pàgines web utilitzades.

Historia del futbol femení:

<http://futbolfemenino.webnode.es/historia/>

Historia futbol femení en Espanya:

<http://www.cihefe.es/cuadernosdefutbol/2011/04/los-primeros-pasos-del-futbol-femenino-en-espana/>

Vicente Martínez Calatrava: Cronista y experto en el fútbol español.

Diferències homes i dones:

http://mx.boell.org/sites/default/files/las_mujeres_en_el_futbol_guadalupe_lopez_garcia.pdf

Futbol professional a Espanya:

http://www.marca.com/2015/09/15/futbol/futbol_femenino/1442313481.html

Federats a Espanya:

<http://www.rfef.es/noticias/rfef/sabes-cuantos-jugadores-futbol-federados-hay-espana>

Diners per comentició:

http://www.mundodeportivo.com/20110517/opinion/20-millones-por-ganar-la-liga_54155661938.html

Diners Champions League:

<http://www.cuanto-gana.com/cuanto-dinero-gana-el-campeon-de-la-champions-league/>

Premis de diners:

<http://provinciaos.foroespana.com/t2511-premios-dinero-en-competiciones>

Fotografia Selecció Alemanya:

http://www.andes.info.ec/sites/default/files/styles/large/public/field/image/063_476292800.jpg?itok=mBthC-em

Les nostres jugadores surten a l'extranger per buscar la professionalitat:

http://www.marca.com/2015/08/31/futbol/futbol_femenino/1441012892.html

La professionalitat al F.C.Barcelona:

http://futbol.as.com/futbol/2015/09/09/mas_futbol/1441822079_825732.html

Llicències europees:

<http://www.martiperarnau.com/articulos-de-futbol/los-dineros-federativos-del-futbol-femenino-espanol/>

Llicències espanyoles:

<http://www.rfef.es/noticias/rfef/sabes-cuantos-jugadores-futbol-federados-hay-espana>

Evolució de les llicències europees:

<http://protagonistasdeljuego.com/2014/01/balance-del-ultimo-ano-en-el-futbol->